

for Bælum (S. H. Jensen) havde efter min Mening ganske Ret i sin Udtalelse forleden, naar han sagde, at Spørgsmaalet for saa vidt aldeles ikke var løst ved det foreliggende Lovforslag, thi det er sikkert nok, at naar saa mange ere rejste fra Land til By og fra Danmark til fremmed Land, er det ikke for at faa Jord til en Ko eller to, men for at naa videre frem. Jeg tror ikke, at der, selv om man har større Idealer end dette, vil lides nogen Indskrænkning eller gaas noget tilbage, fordi man foreløbig løser Opgaven paa den af Flertallet i Landbokommissionen opstillede Maade. For Resten er det mærkeligt nok, at det Ideal, som de fleste have, er at eje Jord til 4—5 Røer og 1 Hest, men det forekommer mig rigtigt nok, at man ikke virkeliggør dette Ideal. Thi vel kan det være umuligt for dem, der intet eje, at skabe sig en saadan Stilling, men det er lige saa sikkert, at de, som have nok, i hvert Fald nok til at skabe sig den, om de ville, ikke gøre det. Nej, Idealet er af en helt anden Beskaffenhed. Den, som har Jord til 2 Røer, vil helst arbejde sig op til at faa 3, og den, som har 3, vil have 4 o. s. v., og jeg ser egentlig ikke noget ondt deri. Det var mig lidt uklart, da det ærede Medlem for Sorø (B. Christensen) forleden udtalte, at han saa Idealet for denne Sags Løsning i Jord til 3 Røer, thi dersom Jord til 2 Røer ikke skaber selvstændige Husmandsbrug, er det mig ubegribeligt, hvordan dette skulde kunne ske, hvis man satte 3 Røer. I begge Tilfælde har man en Del Arbejdskraft tilovers at tilbyde andre. Da jeg selv hele mit Liv har maattet gaa paa denne Side af Rivet og maattet tilbyde andre min Arbejdskraft, kan jeg udtale, at jeg aldrig har følt det som en Skam eller som en Skade. Tværtimod! At arbejde for andre og samtidig at arbejde for sig selv, har mere moralsk Betydning, end de ærede Medlemmer for Sorø (B. Christensen) og Aarhus Amts 3dje Valgkreds (Harald Jensen) ville lægge deri. Det første ærede Medlem sagde rigtig nok, at naar en Mand kommer hjem fra sit Dagværk og har tjent sin Dagløn hos andre, er han ikke oplagt til at arbejde for sig selv. Det kan gerne være, men dersom det ærede Medlem tror, at det er mere behageligt for en Mand i saa Tilfælde at gaa hen paa et Bærtskhus og drikke sin Vajer eller ryge sin Cigar, tror han sikkert fejl. Dette nævnedes det ærede Medlem ganske vist heller ikke, men han kan være vis paa, at det at syse hjemme ved sin Gerning efter Fraften, som han sagde, er noget, som Husmænd i al Almindelighed sætte stor Pris paa. Dette er heller ikke absolut fremmed for os her-

hjemme. I Statskloveene er der adskillige Arbejds mænd, som have faaet udlagt Jord eller have Jord, hvorpaa de kunne holde 2 Røer. Jeg har talt med adskillige af dem, og de fandt sig særdeles godt tilfredse og vilde betakke sig meget for at faa dette Jordbrug taget bort. Altsaa, jeg tror ikke, det vil være til nogen Skade for Idealets Opnaaen, om man gaar frem ad den Vej, man her har begyndt paa, ved Løsningen af dette store Spørgsmaal. — Den ærede næstfølgende Taler (De Hansen) rettede nogle Bemærkninger til det ærede Medlem for Aarhus Amts 3dje Valgkreds (Harald Jensen), som jeg fuldstændig kan underskrive. Jeg kan navnlig ikke forstaa, hvorfor dette ærede Medlem taler saa meget om den Uselvstændighed, disse Husmænd komme til at staa i, thi det er min Overbevisning, som det ogsaa blev udtalt af det ærede Medlem for Seire, at er der noget, som Lederne i det Parti, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 3dje Valgkreds tilhører, søger at gøre, er det at skabe saa mange u selvstændige Mænd som muligt. Dersom det ikke var saadan, saa vilde det ærede Medlem heller ikke have kunnet jagt, at dersom Landarbejderne havde været organiserede, saaledes som Byarbejderne vare det, skulde man nok have ladet være at byde dem det. Det er min Overbevisning, at Landarbejderne godt ville føle, at de faa noget, naar de kunne faa Jord paa de Betingelser, som fastsættes i dette Lovforslag, med de Forandringer, som man tænker sig, altsaa med et mindre Tilskud end i Lovforslaget fra dem selv og med saa megen Jord, at de kunne holde 2 Røer, det vilde de sikkert nok sætte Pris paa og ville forstaa, at det er mere værd end at være under denne Organisations Tvang, som fuldstændig borttager den individuelle Frihed, som dog er Betingelsen for, at et menneskeligt Liv overhovedet kan leves. — Jeg vilde gerne have Lov til at indskyde en Bemærkning om selve Lovforslaget. Selv om det bliver til Lov med de Ændringer paa disse to Hovedpunkter, der ere nævnte saa mange Gange, og som jeg nu ikke skal gentage, vil der dog blive adskillige Egne i vort Land, som ikke ville faa det fulde Udbytte af de Goder, som Lovforslaget tilbyder, og dette vil da navnlig gælde den Del af Sjælland, der har saa daarlige Jorder, at man ikke kan staa saadanne Huslodder, som der her er Tale om. Det ærede Medlem for Hjørring Amts 5te Valgkreds (Bertelsen) nævnte i Gaar, og jeg deler fuldstændig den Anskuelse, at det er ikke nok, at det er nævnt i Kommissionsbetænkningen, at man ikke maa gøre Lodderne mindre end